

Aan Staatssecretaris

nota

Beslisnota Monitoringsrapportage NSL 2023

TER BESLISSING

Datum

11 december 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/344714

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir Duurzame Leefomg & Circ

Economie

Leefomgeving

Beslistermijn

18 december 2023

Bijlage(n)

4

Aanleiding

U informeert de Eerste en Tweede Kamer jaarlijks over de monitoring van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit (stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5})) door middel van de Monitoringsrapportage Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). U vindt de rapportage in bijlage 1.

U wordt gevraagd de beide aanbiedingsbrieven te ondertekenen. U licht met deze aanbiedingsbrieven respectievelijk de Eerste en Tweede Kamer in over de belangrijkste conclusies uit het rapport en de voortzetting van de monitoring na het ingaan van de Omgevingswet op 1 januari 2024.

Bijlage 4 bevat een infographic over luchtkwaliteitsnormen in begrijpelijke taal, door u toegezegd aan dhr. Haverkort (VVD) tijdens de Milieuraad van juni 2023, welke met de aanbiedingsbrieven wordt aangeboden.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u

- 1) De aanbiedingsbrief aan de Eerste Kamer te ondertekenen en toe te sturen samen met de NSL monitoringsrapportage 2023 en infographic;
- 2) De aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer te ondertekenen en toe te sturen samen met de NSL monitoringsrapportage 2023 en infographic.

Kernpunten

Het RIVM heeft in samenwerking met Rijkswaterstaat afdeling Leefomgeving de 14de monitoringsrapportage voor het NSL opgesteld. Dit rapport geeft inzicht in de ontwikkeling van de Nederlandse luchtkwaliteit en de voortgang van het NSL. Hiervoor is de luchtkwaliteit (modelmatig) beoordeeld op ruim 300.000 toetspunten langs wegen en bij veehouderijen voor 2022 en prognosejaren 2025 en 2030. Een toetspunt is representatief voor 100 meter wegvak.

Belangrijkste bevindingen NSL monitoringsrapportage 2023:

- Door **het aantrekken van de economische activiteit** in 2022 (ten opzichte van 2021) is er op één weglocatie een overschrijding van de NO₂-norm geconstateerd. Dit betreft de Doklaan in Rotterdam. Verder is er nog een overschrijding van de PM₁₀ jaargemiddelde norm geconstateerd op de Noordersluisweg in Velsen. Beide knelpunten zullen

volgens de prognoses verdwijnen in 2025 door autonome ontwikkeling van de luchtkwaliteit en inzet van de bevoegde gezagen. Wel worden er op de Noordersluisweg nog overschrijdingen van de daggemiddelde norm gemodelleerd voor 2025 en 2030. DGMI is van mening dat de PM₁₀ overschrijdingen in Velsen niet op formele toetspunten plaatsvinden en dat deze overschrijdingen dus onterecht zijn.

- Van de vijftien overschrijdingen van de PM₁₀ etmaalnorm rondom veehouderijen die in de vorige monitoringsronde geconstateerd werden zijn er nu nog veertien over. Deze daling is geconstateerd ondanks dat er bijna 500 extra toetspunten en 30 extra veehouderijen in de modellering zijn meegenomen. De desbetreffende gemeenten zijn als bevoegd gezag onder de Omgevingswet verantwoordelijk voor het oplossen van de overschrijdingen. Met de door u ingestelde specifieke uitkeringsregeling voor de veehouderij staat u de bevoegde gezagen financieel bij. De uitvoering van de maatregelen kost echter tijd en leidt er toe dat deze knelpunten niet per direct kunnen worden opgelost. In de vorige aanbiedingsbrief¹ heeft u de verwachting uitgesproken dat de knelpunten in de monitoringsronde van 2025 (over het jaar 2024) zijn opgelost. De verwachting is nu dat er nog enkele knelpunten rondom veehouderijen over zullen zijn.
- De **prognoses voor 2025 en 2030** laten een dalende lijn voor alle gemonitorde luchtverontreinigende stoffen zien. De prognoses laten zien dat het aantal knelpunten met overschrijdingen van de jaargemiddelde normen in 2025 naar nul is gedaald voor NO₂ en PM₁₀. Wel worden nog etmaalnormoverschrijdingen verwacht voor de PM₁₀-norm nabij veehouderijen.

Alhoewel Nederland nu vrijwel overal aan de huidige Europese normen voldoet, benadrukt u in de brief dat dit niet betekent dat er geen gezondheidsrisico's meer bestaan als gevolg van luchtverontreiniging. U benadrukt dat de WHO-advieswaarden voor de luchtkwaliteit in Nederland op veel plekken niet gehaald worden en dat u zich met het Schone Lucht Akkoord (SLA) inzet om gezondheidswinst te realiseren.

De aanbiedingsbrief gaat verder in op **de voortzetting van de monitoring van de luchtkwaliteit en een opvolgprogramma van het NSL**. Hoe dit ingevuld gaat worden is afhankelijk van de uitkomst van de onderhandelingen die nu plaatsvinden m.b.t. de herziening van de EU Richtlijn 2008/50/EG voor de luchtkwaliteit. De luchtkwaliteitsambities van omliggende landen zijn van sterke invloed op onze luchtkwaliteit door het grensoverschrijdende karakter van luchtvervuiling. We zijn op ambtelijk niveau in gesprek met decentrale overheden over de herziene richtlijn en hoe ervoor gezorgd kan worden dat we er tijdig aan voldoen. Hierin nemen wij het Schone Lucht Akkoord, de herziening van de richtlijn en de verwachte invloed van de herziening op de Omgevingswet mee.

De Omgevingswet schrijft voor welke bevoegde gezagen verantwoordelijk zijn voor het opstellen van een plan bij (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarden. Onder de Omgevingswet blijft tevens uw plicht om te rapporteren over de luchtkwaliteit bestaan. Alhoewel dit dus de laatste Monitoringsrapportage NSL is, zal er volgend jaar een monitoringsrapportage luchtkwaliteit door het RIVM worden opgesteld.

¹ 30175-429

Datum

11 december 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/344714

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

Tot slot biedt u samen met de aanbiedingsbrief een infographic aan over luchtkwaliteitsnormen. Deze vormt **een invulling van uw toezegging aan het lid Haverkort (VVD)** bij de Milieuraad van 20 juni 2023.²

Krachtenveld

De aanbiedingsbrief is afgestemd met NSL-partners, RIVM, RWS en HBJZ. RIVM stelt de rapportage op in samenwerking met Rijkswaterstaat. In de rapportage worden 21 NO₂- en twee PM₁₀-knelpunten met overschrijdingen van de jaargemiddelde normen gevonden. Bevoegde gezagen hebben de mogelijkheid overschrijdingen als onterecht aan te merken en hebben dat voor vrijwel alle overschrijdingen gedaan, waardoor alleen de eerder genoemde overschrijdingen in Rotterdam en Velsen overblijven. Een aantal gemodelleerde PM₁₀ etmaalnormoverschrijdingen bij veehouderijen is ook als onterecht aangemerkt, waardoor de eerder genoemde 14 overschrijdingen rondom veehouderijen overblijven. DGMI is het eens met de als onterecht aangemerkte overschrijdingen.

Toelichting

Financiële/juridische overwegingen

De wettelijke basis van het NSL volgt uit artikel 5.12 van de wet Milieubeheer. U bent juridisch verplicht om de rapportage dit kalenderjaar aan het parlement te sturen. Onder de Omgevingswet blijft de monitoringsplicht bestaan o.b.v. artikel 10.29 van het Omgevingsbesluit.

De resterende overschrijdingen van de PM₁₀ normen in de buurt van veehouderijen kunnen mogelijk een juridisch risico opleveren. Deze lijken namelijk niet allemaal opgelost te kunnen worden binnen eerder genoemde termijnen, terwijl de derogatie al sinds 2011 is verlopen. Dit risico geldt in mindere mate voor de niet-veehouderij knelpunten.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

Een aantal bevoegde gezagen is nog bezig met de laatste knelpunten wegwerken. Onder de Omgevingswet ligt de verantwoordelijkheid voor de aanpak van de knelpunten rondom veehouderijen nadrukkelijk bij de gemeenten.

Communicatie

Het RIVM plaatst de monitoringsrapportage onder het kopje NSL publicaties op <https://www.rivm.nl/lucht/onderzoeksresultaten-publicaties>. Dit gebeurt direct na aanbieding aan het parlement.

Duurzaamheid

De NSL monitoringsrapportage draagt bij aan het verschaffen van inzicht aan burgers en overheden in de ontwikkelingen op het gebied van een gezonde leefomgeving.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Datum

11 december 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/344714

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

² TZ202306-310

Volgnummer	Naam	Informatie
1	01 Monitoringsrapportage NSL 2023	Monitoringsrapportage NSL 2023, opgesteld door het RIVM
2	02 Aanbiedingsbrief EK monitoringsrapportage NSL 2023	Aanbiedingsbrief Eerste kamer
3	03 Aanbiedingsbrief TK monitoringsrapportage NSL 2023	Aanbiedingsbrief Tweede Kamer
4	04 Infographic Luchtkwaliteit	Infographic "Luchtkwaliteit in Nederland" over luchtkwaliteit in eenvoudig Nederlands, toegezegd aan het lid Haverkort (VVD). Deze zal als bijlage aan de aanbiedingsbrief Tweede Kamer worden toegevoegd.

Datum

11 december 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/344714

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4